

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра фундаментальної і прикладної геології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГЕОЛОГІЧНІ ПРОВІНЦІЇ СВІТУ

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітні програми

перший (бакалаврський)
10. Природничі науки
103. Науки про Землю

Геологічна зйомка, пошук та розвідка корисних копалин,
Прикладна гідрогеологія,
Геологія нафти і газу

спеціалізація
вид дисципліни
факультет

вибіркова
геології, географії, рекреації і туризму

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму
«30» серпня 2022 року, протокол № 9

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Горяйнов С. В., к. геол.-мінерал. н., доцент кафедри геології

Програму схвалено на засіданні кафедри геології
Протокол від «10» червня 2022 року № 6

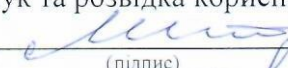
Завідувач кафедри геології

(підпис) (Сергій ГОРЯЙНОВ)
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм:

Гарант ОПП «Геологія нафти і газу»

(підпис) (Олександр КЛЕВЦОВ)
(прізвище та ініціали)

Гарант ОПП «Геологічна зйомка, пошук та розвідка корисних копалин»

(підпис) (Андрій МАТВЄЄВ)
(прізвище та ініціали)

Гарант ОПП «Прикладна гідрогеологія»

(підпис) (Аліна КОНОНЕНКО)
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму
Протокол від «29» серпня 2022 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету геології, географії, рекреації і туризму

(підпис) Олександр ЖЕМЕРОВ
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Геологічні провінції світу» складена відповідно до освітньо-професійних програм: Геологія нафти і газу, Геологічна зйомка, пошук та розвідка корисних копалин, Прикладна гідрогеологія підготовки бакалаврів спеціальності 103. Науки про Землю.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета - знайомство з геологічною будовою континентів.

1.2. Завдання - формування у студентів знань про будову континентів і їх регіонів і про геологічну будову України зокрема.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: геологічну будову регіонів - їх тектоніку, стратиграфію, історію геологічного розвитку, корисні копалини.

вміти: відрізнити геологічні регіони за їх будовою.

1.3. Кількість кредитів – 6.

1.4. Загальна кількість годин – 180.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
5-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
116 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

Сформовані компетентності:

ФК 1. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему

ФК 5. Здатність аналізувати склад і будову літосфери та земної кори на різних просторово-часових масштабах.

ФК 11. Сучасні уявлення про різноманітність та принципи організації геологічних об'єктів.

ФК 12. Знання і використання теорій, парадигм, концепцій та принципів загальної геології та нафтогазової геології для дослідження геологічних явищ і процесів та розв'язання практичних завдань геології та нафтогазової геології.

ФК 15. Здатність оцінювати перспективи пошуково-розвідувальних робіт на нафту і газ.

Програмні результати навчання:

- ПР 6. Визначати основні характеристики, процеси, історію розвитку і склад Землі як планетарної системи, а також літосфери та земної кори у межах окремих територій.
- ПР 10. Аналізувати склад і будову земної кори на різних просторово-часових масштабах.
- ПР 12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи геологічних наук в практичній професійній діяльності.
- ПР 16. Знання теорій та процесів формування мінералів, гірських порід, покладів корисних копалин, закономірностей їх просторового розміщення.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Вступ. Зміст, мета і значення дисципліни. Регіональна геологія як наука про будову і історію Землі. Прикладний аспект регіональної геології. Історія регіональної геології.

Розділ 1. Основні поняття регіональної геології

Тема 1. Типи тектонічного режиму розвитку земної кори. Відповідні структурно-формаційні комплекси та структурні форми.

Тема 2. Принципи структурного районування й основні тектонічні структури земної кори материків. Структурні комплекси різних за віком областей складчастості.

Поняття що вивчаються: тектонічний режим, структурно-формаційний комплекс, режими геосинклінальний, орогенний, платформенний.

Навички що одержуються: вміння визначати належність геологічних відкладів до певних типів тектонічного режиму.

Розділ 2. Геологія Європи

Тема 1. Загальний план геологічної будови Європи.

Тема 2. Східно-Європейська древня платформа.

Тема 3. Інші геологічні регіони Європи (байкаліди, каледоніди, герциніди, альпіди).

Поняття що вивчаються: будова континенту, структурне районування, історія геологічного розвитку, корисні копалини.

Навички що одержуються: вміння читати геологічні карти континенту і його регіонів, розпізнавати типи їх структур. Обґрунтовувати генетичні типи родовищ корисних копалин, що їм притаманні.

Розділ 3. Геологія України

Тема 1. Структурне районування України.

Тема 2. Геологічна будова і корисні копалини Українського щита.

Тема 3. Геологічна будова і корисні копалини Дніпровсько-Донецької западини.

Тема 4. Геологічна будова і корисні копалини Донецької герцинської складчастої споруди.

Тема 5. Геологічна будова і корисні копалини Причорноморської западини.

Тема 6. Геологічна будова і корисні копалини Волино-Подільської плити.

Тема 7. Геологічна будова і корисні копалини кимерійсько-альпійської складчастої споруди Гірського Криму.

Тема 8. Геологічна будова і корисні копалини альпійської складчастої споруди Карпат.

Поняття що вивчаються: структурне районування України, геологічна будова, історія геологічного розвитку і корисні копалини регіонів.

Навички що одержуються: вміння використовувати картографічні матеріали з геології України для описування будови її регіонів.

Розділ 4. Геологія континентів (окрім Європи)

Тема 1. Геологічна будова і корисні копалини Азії.

Тема 2. Геологічна будова і корисні копалини Північної Америки.

Тема 3. Геологічна будова і корисні копалини Південної Америки.

Тема 4. Геологічна будова і корисні копалини Антарктиди.

Тема 5. Геологічна будова і корисні копалини Австралії.

Тема 6. Геологічна будова і корисні копалини Африки.

Поняття що вивчаються: будова континентів, структурне районування, історія геологічного розвитку, корисні копалини.

Навички що одержуються: вміння читати геологічні карти континентів і їх регіонів, розпізнавати типи їх структур. Обґрунтовувати генетичні типи родовищ корисних копалин, що їм притаманні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7						
Вступ	4	2				2						
розділ 1												
Тема 1.	16	2	2			12						
Тема 2.	16	2	2			12						
Разом за розділом 1	32	4	4			24						
розділ 2												
Тема 1	8		2			6						
Тема 2	32	2	2			28						
Тема 3	12	2	2			8						
Разом за розділом 2	52	4	6			42						
розділ 3												
Тема 1	4	1	1			2						
Тема 2	8	2	1			5						
Тема 3	10	2	2			6						
Тема 4	8	2	2			4						
Тема 5	6	1	2			3						
Тема 6	6	1	2			3						
Тема 7	8	2	1			5						
Тема 8	6	1	1			4						
Разом за розділом 3	56	12	12			32						
розділ 4												
Тема 1	6	2	1			3						
Тема 2	6	2	2			2						
Тема 3	8	1	2			5						
Тема 4	4	1	1			2						
Тема 5	6	2	2			2						
Тема 6	6	2	2			2						
Разом за розділом 4	36	10	10			16						
Усього годин	180	32	32			116						

6. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денн е	заоч.
1	Типи тектонічного режиму розвитку земної кори.	2	
2	Структурні комплекси різних за віком областей складчастості	4	
3	Загальний план геологічної будови Європи.	4	
4	Структурне районування України.	4	
5	. Геологічна будова і корисні копалини Українського щита, Дніпровсько-Донецької западини, Донецької герцинської складчастої споруди.	10	
6	Геологічна будова і корисні копалини альпійської складчастої споруди Карпат.	4	
7	Геологія континентів (окрім Європи)	4	
	Разом	32	

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ.	3
2	Тема 1-1. Типи тектонічного режиму розвитку земної кори. Відповідні структурно-формаційні комплекси та структурні форми.	10
3	Тема 1-2. Принципи структурного районування й основні тектонічні структури земної кори материків.	3
4	Тема 2-1. Загальний план геологічної будови Європи.	4
5	Тема 2-2. Східно-Європейська древня платформа.	24
6	Тема 2-3. Байкаліди, каледоніди, герциніди і альпіди Європи.	10
7	Тема 3-1. Структурне районування України.	3
8	Тема 3-2. Геологічна будова і корисні копалини Українського щита.	6
9	Тема 3-3. Геологічна будова і корисні копалини ДДЗ.	6
10	Тема 3-4. Геологічна будова і корисні копалини Донецької герцинської складчастої споруди.	4
11	Тема 3-5. Геологічна будова і корисні копалини Причорноморської западини.	4
12	Тема 3-6. Геологічна будова і корисні копалини Волино-Подільської плити.	4
13	Тема 3-7. Геологічна будова і корисні копалини кимерійсько-альпійської складчастої споруди Гірського Криму.	3
14	Тема 3-8. Геологічна будова і корисні копалини альпійської складчастої споруди Карпат.	4
15	Тема 4-1. Геологічна будова і корисні копалини Азії.	3
16	Тема 4-2. Геологічна будова і корисні копалини Північної Америки.	3
17	Тема 4-3. Геологічна будова і корисні копалини Південної Америки.	3

18	Тема 4-4. Геологічна будова і корисні копалини Антарктиди.	3
19	Тема 4-5. Геологічна будова і корисні копалини Австралії.	3
20	Тема 4-6. Геологічна будова і корисні копалини Африки.	3
	Усього годин	116

6. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Індивідуальні навчально - дослідні завдання навчальним планом не передбачені.

7. Методи навчання

Теоретичний матеріал викладається у вигляді лекцій з застосуванням картографічних матеріалів, що ілюструють відповідну тему.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань здійснюється шляхом модульних контрольних робіт, що проводяться під час лекційних занять. В 5-му семестрі проводяться 2 модульні роботи і залік. В 6-му семестрі - одна модульна робота і екзамен. Остаточна оцінка складається з суми модульних робіт (60 балів) та підсумкового контролю (екзамену, 40 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
Атестації 1 і 2 Модулі 1 і 2 - 40 балів (мін. 20 балів)	Атестація 3 Модуль 3 - 20 балів (мін. 10 балів)	40 балів (мін. 20 балів)	100 (мін. 50)

Умовою допуску студента до підсумкового семестрового контролю є одержання ним в ході поточного тестування не менш 30 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс з курсу "геологічні провінції світу" для студентів 3 курсу який включає спеціально розроблений комплект контурних карт по геологічному районуванню Європи, Східно-Європейської платформи і України.

10. Рекомендована література

Базова

1. Мала гірнича енциклопедія. В 3-х т. / За ред.. В. С. Білецького. – Донецьк: Донбас, 2004.
2. Огар В.В. Регіональна геологія: навч. посіб. К.: КНУ, 2017.

3. Шевчук В.В., Михайлов В.А. Загальна геотектоніка з основами геодинаміки. Підручник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. 212 с.
4. Карпов В. Г. Геологія з основами геоморфології (Сучасні геодинамічні процеси) : навчальний посібник / В. Г. Карпов. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 108 с.
5. Космачова М. В. Геологічна будова та спадщина Харківщини : навчальний посібник / М. В. Космачова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 96 с. + 16 с. укл.

Додаткова

1. Михайлов В.А. Основи геотектоніки : Навчальний посібник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2002. 168 с.
2. Encyclopedia of European and Asian regional geology / Edited by Eldridge M. Moores and Rhodes W. Fairbridge. – London: Chapman & Hall, 1997. – 804 p.
3. Комплект карт «Геологія і корисні копалини України» масштабу 1:100000: Пояснювальні тексти / Під ред. Д.С. Гурського, В.І. Калініна. К.: УкрДГРІ, 2002. – 108 с.

11. Інформаційні ресурси

Geology and Earth Science News and Information <https://geology.com/>